

Raadsvoorstel

Zaaknummer: 1898271
Steller: M. Beute / G.C. Koolen / I.L. Wolking
Datum commissie: 2 november 2021
Datum raadsvergadering: 14 december 2021

Team: ROWE
Teammanager: T. Plat / J.A. de Vries
Portefeuillehouder: A. Helling
E-mail: ma.beute@hoorn.nl / g.koolen@hoorn.nl

Onderwerp

Continueren van het lokaal ondernemersfonds (LOF) in Hoorn.

Agendering

Ter besluitvorming

Bijlagen

1	Verzoek van de Hoornse Ondernemers Federatie (brief 21 april 2021)
2	Concept nieuwe uitvoeringskomst
3	Resultaten peiling OSH juli 2021
4	Verzoek behoud ondernemersfonds straatambassadeurs

De raad besluit:

1. Het lokaal ondernemersfonds (LOF) in Hoorn te continueren.

Samenvatting

Wij stellen uw raad voor om het lokaal ondernemersfonds in Hoorn (LOF) te behouden op verzoek van het georganiseerde bedrijfsleven. In Hoorn is er al dertien jaar een succesvol ondernemersfonds. Het ondernemersfonds draagt bij aan veiligheid, kwaliteit van de openbare ruimte en de levendigheid en economische vitaliteit in onze stad. Het is de wens van het georganiseerde bedrijfsleven in Hoorn om het ondernemersfonds te behouden in de huidige vorm. De raad heeft het college verzocht om met een voorstel te komen over het ondernemersfonds omdat het convenant uit 2008 is verlopen en er nieuwe afspraken moeten worden vastgelegd. Er bestaat aanleiding om het convenant op enkele onderdelen te herzien en deze om te zetten in een uitvoeringsovereenkomst. De wijzigingen in de concept uitvoeringsovereenkomst worden in dit voorstel toegelicht.

1. Inleiding: reden van het voorstel

Aanleiding

Het huidige convenant waarin de afspraken tussen de gemeente en het georganiseerde bedrijfsleven zijn vastgelegd liep tot 2020. In 2020 is het convenant met een jaar verlengd om samen met de ondernemers te evalueren en nieuwe afspraken te maken. Het college heeft op verzoek van de raad toegezegd om in 2021 met een voorstel te komen over het voortzetten van het ondernemersfonds en het convenant.

Belang

Het belang is dat Hoorn zich verder ontwikkelt als een 'Economisch sterke stad'. Samen zorgen we dat Hoorn een stad is waar je graag onderneemt en waar mensen zich kunnen ontwikkelen door uitnodigende verblijfsklimaat, bezoekersgebieden en ondernemersklimaat te bieden.

Centrale vraag

Is de gemeente bereid om de wens van het georganiseerde bedrijfsleven om het ondernemersfonds te behouden en te faciliteren?

2. Beoogd maatschappelijk resultaat

Een economisch sterke stad met een aantrekkelijk woon- en ondernemersklimaat.

3. Bijdrage aan de duurzaamheidsambitie

Het georganiseerde bedrijfsleven bepaalt zelf de bestedingen van het ondernemersfonds. Er wordt jaarlijks een activiteitenprogramma en begroting opgesteld door de ondernemers. Het onderwerp duurzaamheid staat ook bij de ondernemers hoog op de agenda. Zowel op korte als lange termijn zijn er activiteiten of evenementen mogelijk die bijdragen aan onze duurzaamheidsambities. Een voorbeeld is het toepassen van energiebesparende ledverlichting bij evenementen. Dit zal volgens de ondernemers de komende jaren steeds belangrijker worden bij het toetsen van nieuwe plannen.

4. Kaders

Uitvoeringsagenda economie Hoorn 2021-2024

Het ondernemersfonds draagt bij aan de ambities die zijn benoemd in de uitvoeringsagenda economie. Daarin is ook het maken van nieuwe afspraken voor het ondernemersfonds benoemd als activiteit voor 2021. Samen met de ondernemers moest worden onderzocht of een alternatieve financieringsbron nodig en mogelijk is. Het verzoek van de ondernemers is om geen nieuwe systematiek in te voeren, het convenant te actualiseren en het ondernemersfonds te continueren.

Convenant Stimulering Economie Hoorn 2008

Dit is de bestaande overeenkomst die in 2020 met een jaar is verlengd door middel van een allonge tussen het georganiseerde bedrijfsleven en de gemeente op basis waarvan de afgelopen dertien jaar uitvoering is gegeven aan het ondernemersfonds. Dit is een privaatrechtelijk convenant tussen het college van B&W en de Hoornse Ondernemers Federatie (HOF).

Informatiebijeenkomst 4 februari 2021

Op 4 februari 2021 is een presentatie gegeven aan raadsleden over de werkwijze van het lokaal ondernemersfonds en waarom de reclamebelasting het meest geschikte instrument blijft om het lokaal ondernemersfonds te voeden.

Verordening Reclamebelasting

De verordening reclamebelasting is het publiekrechtelijke heffingsinstrument. Met de opbrengsten hiervan wordt het ondernemersfonds gevoed. In de verordening wordt onder meer de hoogte van de heffing en het heffingsgebied bepaald. De raad stelt in principe jaarlijks alle belastingverordeningen in één keer vast.

5. Argumenten

1.1 Het georganiseerde bedrijfsleven verzoekt de gemeente om het ondernemersfonds te behouden.

De Hoornse Ondernemers Federatie (HOF) vertegenwoordigt de ondernemersverenigingen in Hoorn en het centrale aanspreekpunt voor de gemeente van het georganiseerde bedrijfsleven. De stichting LOF is de uitvoerende partij voor het ondernemersfonds. De HOF heeft de gemeente gevraagd om mee te werken aan het continueren van het ondernemersfonds op basis van reclamebelasting. Zonder het ondernemersfonds beschikken zij alleen over de contributie van de leden en zijn er veel ondernemers (veelal filiaalbedrijven) die wel profiteren, maar niet meebetalen. In dat geval is de draagkracht en het budget voor activiteiten veel te beperkt. De afgelopen dertien jaar is het ondernemersfonds volgens het georganiseerde bedrijfsleven van grote waarde gebleken voor de stimulering van de economie, het vestigingsklimaat, de levendigheid en veiligheid in Hoorn.

1.2 Het ondernemersfonds in Hoorn op basis van reclamebelasting wordt al dertien jaar met succes toegepast.

Ondernemersfondsen zijn op veel plaatsen in Nederland ingevoerd om bij te dragen aan economische structuurversterking in (winkel-)gebieden. Ook in Hoorn is dit met succes ingevoerd. Het principe van ieder ondernemersfonds is dat het van en voor de ondernemers is. De ondernemers in het betreffende gebied betalen allemaal mee met als doel: een levendig, aantrekkelijk (winkel-)gebied waar iedere ondernemer direct of indirect profijt van heeft. In de praktijk kan dit van alles zijn, van evenementen tot investeringen in voorzieningen. De gemeente bemoeit zich zo min mogelijk met de besteding van de middelen en past alleen het heffingsinstrument toe, waarbij uiteraard wel aan de wettelijke vereisten moet worden voldaan.

Heffing van reclamebelasting is een beproefd instrument om het ondernemersfonds te voeden. In de Hoornse situatie is het inmiddels ingebed en worden relatief weinig bezwaren aangetekend. Als we in Hoorn op een andere systematiek zouden overstappen (bijvoorbeeld via een opslag op de OZB-heffing) zou dat betekenen dat er een groot aantal significant hogere aanslagen volgen voor ondernemers die nu weinig betalen. Bovendien is het dan niet mogelijk in deelgebieden wisselende tarieven te hanteren. Er is in de Hoornse situatie daarom geen werkbaar en aanvaardbaar alternatief voor de reclamebelasting als middel om het ondernemersfonds te voeden. Tijdens de informatiebijeenkomst op 4 februari is uitleg gegeven over de verschillende methoden en toegelicht waarom het verstandig is de huidige werkwijze in Hoorn met reclamebelasting voort te zetten.

Uit jurisprudentie blijkt dat er wel aandachtspunten zijn voor de uitvoering. Zo is het bijvoorbeeld belangrijk om het gebied goed af te bakenen en te borgen dat de besteding van het ondernemersfonds ten goede komt aan die gebieden. Dit kan in het activiteitenplan en de daarbij behorende begroting worden vastgelegd. Daarmee kan immers worden onderbouwd dat de activiteiten zich beperken tot het aangewezen gebied en dat daarmee ook diegenen die profijt hebben ook daadwerkelijk in de heffing worden betrokken. Verder moet de gemeente erop toezien dat de activiteiten ook conform afspraak worden uitgevoerd, bijvoorbeeld door te verplichten dat het ondernemersfonds vooraf begrotingen moet overleggen en verantwoording door middel van jaarverslagen. Deze afspraken worden vastgelegd in het convenant waarmee aan de juridische randvoorwaarden wordt voldaan.

1.3 Er is overeenstemming met de ondernemers over de actualisering van het convenant.

In december 2008 is een convenant met een looptijd van twaalf jaar gesloten tussen het georganiseerde bedrijfsleven en de gemeente. Eind 2020 is besloten het convenant met één jaar te verlengen en eind 2021 nieuwe afspraken te maken. De inhoud van het huidige convenant voldeed bij de start van de invoering van het lokaal ondernemersfonds. Het is nodig om het convenant op onderdelen aan te passen. De belangrijkste redenen hiervoor zijn de eerder genoemde jurisprudentie, rechtmatigheidseisen en de wens om verbeterde prestatieafspraken te maken. Vanuit de gemeente zijn hier afgelopen jaar een aantal gesprekken over gevoerd met het bestuur van de HOF en de stichting LOF. Er is

overeenstemming over deze wijzigingen. Het convenant zal worden omgezet naar een uitvoeringsovereenkomst. Dit past beter bij de status van de afspraken. Dit zijn de wijzigingen:

- de nieuwe uitvoeringsovereenkomst heeft een looptijd van vijf jaar;
- er is voortaan sprake van een subsidieverhouding en er wordt aangesloten op de Algemene Subsidieverordening;
- er worden prestatieafspraken gemaakt. Niet alleen in resultaten met betrekking tot uitgaven, maar ook gericht op verbinden van (nieuwe) ondernemers;
- afspraken over de werkwijze als de belastingopbrengst hoger of lager uitvalt.
- aandacht voor stadsbrede promotie;
- aandacht voor initiatieven van personen of organisaties die geen lid/onderdeel zijn van de bestaande ondernemersverenigingen;
- communicatie richting (nieuwe) ondernemers.

1.4 Het ondernemersfonds maakt veel activiteiten mogelijk.

Hoorn is een levendige stad. Er vinden veel activiteiten in de Hoornse binnenstad plaats. Dankzij het ondernemersfonds is het mogelijk om collectieve activiteiten en diensten voor langere tijd te behouden. Waar vroeger financiering van een activiteit moeizaam verliep, dragen sinds de invoering van het lokaal ondernemersfonds meer ondernemers financieel bij aan de collectieve belangen van ondernemers in de binnenstad, bedrijventerreinen en winkelcentra. De stichting LOF maakt een begroting per gebied op basis van de verwachte inkomsten. Jaarlijks is de begroting per gebied (indicatief op basis van 2021):

- bedrijventerreinen: 398.000 euro;
- centrum Hoorn: 265.000 euro;
- korenbloem: 8.000 euro;
- hof van Hoorn: 175.000 euro;
- overig Hoon: 36.000 euro.

De belangrijkste georganiseerde activiteiten op de bedrijventerreinen zijn onder andere:

- parkmanagementdiensten ter verhoging van de vestigingskwaliteit en ter verbetering van het ondernemers- en investeringsklimaat;
- een hoger kwaliteitsniveau van het openbaar groen;
- extra onderhoudswerkzaamheden tijdens het winterseizoen;
- realisatie van collectieve bewegwijzering;
- het coördineren en regisseren van KVO-certificaten;
- beveiliging door middel van gericht cameratoezicht en collectieve surveillance.

De bedrijventerreinen zijn netter, schoner, vitaler en veiliger geworden. Sinds 2012 zijn de incidentcijfers met 90% afgenomen. Hiervoor is een collectief veiligheidscertificaat (KVO) voor afgegeven. Voor veel verzekeraars is dat een reden geweest om de risicoprofielen op de bedrijventerreinen naar beneden bij te stellen, wat weer heeft geleid tot lagere verzekeringspremies.

De belangrijkste georganiseerde activiteiten in de binnenstad en winkelcentra zijn onder andere:

- wintersfeerverlichting;
- zomermarkten, Kerstmarkten, Sinterklaasintocht;
- bijdragen aan evenementen van derden;
- bloemenmanden en decoratie;
- promotionele campagnes, prijsvragen en winacties.

1.5 De gemeente kan de activiteiten van het ondernemersfonds niet zelf uitvoeren.

De gemeente kan de genoemde activiteiten niet beter zelf of goedkoper uitvoeren en dit is ook geen kerntaak van de gemeente. Het is wel van groot belang voor de stad dat er goede samenwerking is en dat er activiteiten worden georganiseerd. Ondernemers in een gebied kunnen zelf ideeën of wensen aandragen. Ondernemen vraagt bovendien om snelheid, vrijheid en flexibiliteit. De ondernemers kunnen sneller anticiperen op veranderingen en wensen van de consument dan de gemeente.

1.6 Terug naar de situatie vóór de invoering van het ondernemersfonds is onwenselijk.

De huidige werkwijze leidt tot maatwerk per gebied en een efficiënte uitvoering van diensten en activiteiten. Het draagt bij aan de veiligheid, de kwaliteit van de openbare ruimte, de levendigheid en vitaliteit van de economische centra. Zonder het ondernemersfonds kunnen vele diensten niet meer slim worden geregeld en de activiteiten niet meer worden georganiseerd. Graag geven we mee dat voor de start van het lokaal ondernemersfonds:

- Op de industrieterreinen veelvuldig werd ingebroken;
- Het groen matig werd onderhouden;
- De sfeerverlichting in de binnenstad per stratenclub divers in uitvoering en kwaliteit was of zelfs helemaal niet meer opgehangen werd bij gebrek aan vrijwilligers;
- Elk jaar weer een forse inspanning moest worden geleverd bij evenementen als de Sinterklaasintocht om voldoende middelen bij elkaar te krijgen.

Zonder het ondernemersfonds kunnen deze en vele andere activiteiten niet meer worden georganiseerd. Het aantal vrijwilligers en ondernemers die bereid zijn om naast hun bedrijf activiteiten te organiseren is gering. Een gebrek aan financiën of onzekerheid daarover zal zeer negatief uitpakken voor het draagvlak. Het is daarom in het belang van de stad dat de ondernemers actief blijven en alle activiteiten organiseren.

6. Maatschappelijk draagvlak

Het verzoek van het georganiseerde bedrijfsleven in Hoorn is duidelijk. Men wil het ondernemersfonds behouden. Wij vinden het belangrijk dat het initiatief en het verzoek bij de ondernemers zelf vandaan komt. De ondernemersverenigingen hebben het bestaan van het ondernemersfonds in Hoorn meerdere malen op de ledenvergaderingen besproken. Hierbij werden de plannen steeds door een ruime meerderheid van de aanwezige leden ondersteund. In juni 2021 zijn zoveel mogelijk ondernemers uit de binnenstad van Hoorn uitgenodigd om via een online vragenlijst mee te denken over de begroting van de OSH voor het jaar 2022 (zie bijlage 3). Daarin is ook gevraagd naar de meerwaarde van collectieve samenwerking. De meerderheid geeft aan de collectieve aanpak in de binnenstad te steunen. Er zijn ook kritische geluiden in de opmerkingen te lezen, maar die zijn in de minderheid. Ook via het overleg van de straatambassadeurs is een steunbetuiging gekomen (bijlage 4). Uit deze stukken blijkt het brede draagvlak onder ondernemers voor het behoud van het ondernemersfonds.

Tegenstanders zijn meestal degenen die niet willen meebetalen aan de collectieve activiteiten. Eén van de doelen van een ondernemersfonds is juist om solidariteit te bevorderen en iedereen mee te laten betalen en ook te laten profiteren. Het zal daarom niet lukken om iedere ondernemer enthousiast te krijgen over het ondernemersfonds en de te betalen aanslag. Wij vinden dat er wel aandacht moet zijn voor de kritische geluiden en dat is ook besproken met het bestuur van de OSH en de LOF. De afgelopen 13 jaar hebben de bestuurders van het ondernemersfonds zich goed aan de afspraken met de gemeente gehouden. Er worden nauwelijks bezwaren ontvangen van principiële aard waarbij men zich verzet tegen de reclamebelasting en het lokaal ondernemersfonds.

7. Financiële consequenties

De financiële gevolgen van dit voorstel zijn budgettair neutraal voor de gemeentelijke begroting. De gemeente verdient niet aan het ondernemersfonds maar houdt alleen kosten voor de uitvoering in op de opbrengst.

8. Communicatie

Het besluit van de raad wordt aan het bestuur van de Hoornse Ondernemers Federatie en de Stichting LOF gecommuniceerd. We plaatsen hierover ook een nieuwsbericht op de site. De stichting LOF zorgt voor de communicatie met alle betrokken ondernemers(-verenigingen).

9. Realisatie

Het college zal de afspraken met de stichting LOF formaliseren in de uitvoeringsovereenkomst. Er is inhoudelijk al overeenstemming. De jaarlijkse subsidieaanvraag van de stichting LOF zal beoordeeld worden aan de hand van de Algemene Subsidieverordening. De ondernemers stellen zelf de activiteitenbegroting op. Het college toetst op basis van de uitvoeringsovereenkomst.

Hoorn, 12 oktober 2021

het college van burgemeester en wethouders van Hoorn,

de secretaris,

de burgemeester